

***NASTAVNI PLAN I PROGRAM ZA
POSTDIPLOMSKI STUDIJ IZ OBLASTI
“VETERINARSKO-ZDRAVSTVENI NADZOR I
TEHNOLOGIJA PROIZVODNJE, PRERADE I
PROMETA NAMIRNICA”***

**Magistarski i specijalistički studij
iz smjera
“Radijaciona zaštita animalne proizvodnje”**

**Rukovodilac smjera: prof.dr. Lejla Saračević
Pomoćnik rukovodioca smjera: doc.dr. Davorin Samek**

POSTDIPLOMSKI STUDIJ
S M J E R "RADIJACIONA ZAŠTITA ANIMALNE PROIZVODNJE"
- MAGISTARSKI STUDIJ -

1. NASTAVNI PLAN

	I semestar			II semestar			III semestar			IV semestar			
	P	S	V	P	S	V	P	S	V	P	S	V	
Opći predmeti				-	-	-	-	-	-				Konsultacije sa mentorom vezano za izradu magistarskog rada
1. Metodika naučnog rada	10	10	10	-	-	-	-	-	-				
2. Informatika	10	-	20	-	-	-	-	-	-				
3. Biostatistika	10	-	10	-	-	-	-	-	-				
4. Osnove molekularne biologije i biotehnologije	20	10	15	-	-	-	-	-	-				
5. Odabrana poglavlja iz ekologije	15	15	-	-	-	-	-	-	-				
6. Ekonomika znanstvenog rada u veterinarskoj medicini	10	10	-	-	-	-	-	-	-	-			
7. Engleski jezik	30	-	-	30	-	-	-	-	-	-			
Stručni predmeti													
1. Radijaciona biofizika	-	-	-	10	10	10	-	-	-				
2. Radiohemija	-	-	-	15	10	25	-	-	-				
3. Molekularna citobiologija	-	-	-	10	5	10	-	-	-				
4. Biodozimetrija	-	-	-	15	-	10	-	-	-	-	-	-	
5. Nuklearna instrumentacija	-	-	-	15	-	15	-	-	-	-	-	-	
6. Radioekologija	-	-	-	-	-	-	45	10	40	-	-	-	
7. Radiobiologija sa radiopatologijom	-	-	-	-	-	-	35	-	45	-	-	-	
8. Radijaciona zaštita životne sredine	-	-	-	-	-	-	20	-	20	-	-	-	
9. Radijaciona higijena namirnica i stočne hrane	-	-	-	-	-	-	-	-	-	30	10	30	
Ukupno po semestru	105	45	55	95	25	70	100	10	105	30	10	30	190
Ukupno	205			190			215			260			

P – predavanja; S – seminar; V - vježbe

POSTDIPLOMSKI STUDIJ
S M J E R "RADIJACIONA ZAŠTITA ANIMALNE PROIZVODNJE"
- SPECIJALISTIČKI STUDIJ -

2. NASTAVNI PLAN

	I semestar			II semestar			III semestar			Konsultacije sa mentorom vezano za izradu specijalističkog rada
	P	S	V	P	S	V	P	S	V	
Opći predmeti				-	-	-	-	-	-	
1. Informatika	20	-	20	-	-	-	-	-	-	
2. Biostatistika	20	-	10	-	-	-	-	-	-	
3. Osnove molekularne biologije i biotehnologije	10	10	10	-	-	-	-	-	-	
4. Odabrana poglavlja iz ekologije	15	5	-	-	-	-	-	-	-	
5. Ekonomika znanstvenog rada u veterinarskoj medicini	10	-	-	-	-	-	-	-	-	
Stručni predmeti										
1. Radijaciona biofizika	10	10	10	-	-	-	-	-	-	
2. Radiohemija	-	-	-	15	10	25	-	-	-	
3. Molekularna citobiologija	10	5	10	-	-	-	-	-	-	
4. Biodozimetrija	-	-	-	10	-	10	-	-	-	
5. Nuklearna instrumentacija	-	-	-	15	-	15	-	-	-	
6. Radioekologija	-	-	-	30	10	30	-	-	-	
7. Radiobiologija sa radiopatologijom	-	-	-	20	-	30	-	-	-	
8. Radijaciona zaštita životne sredine	-	-	-	-	-	-	20	-	20	
9. Radijaciona higijena namirnica i stočne hrane	-	-	-	-	-	-	30	10	30	
Ukupno po semestru	95	30	60	90	20	110	50	10	50	
Ukupno	185			220			210			100

P – predavanja; S – seminar; V - vježbe

S P I S A K

nastavnog osoblja za stručne predmete postdiplomske nastave naučnog stepena magistra i stručnog stepena specijaliste za Radijacionu zaštitu animalne proizvodnje:

1. Radijaciona biofizika

Doc.dr. Davorin Samek, Veterinarski fakultet Sarajevo

Prof.dr. Stjepan Marić, Mašinski fakultet, Sarajevo

Mr. Anto Mihalj, istraživač saradnik, Veterinarski fakultet Sarajevo

2. Radiohemija

Prof.dr. Lejla Saračević, Veterinarski fakultet Sarajevo

Prof.dr. Zdravko Pujić, PMF Sarajevo

Mr. Anto Mihalj, istraživač saradnik, Veterinarski fakultet Sarajevo

3. Molekularna citobiologija

Doc.dr. Danica Hasanbašić, Veterinarski fakultet Sarajevo

Prof.dr. Almasa Šaćirbegović, Veterinarski fakultet Sarajevo

Akademik prof.dr. Muhidin Hamamdžić, Veterinarski fakultet Sarajevo

4. Bidozimetrija

Doc.dr. Danica Hasanbašić, Veterinarski fakultet Sarajevo

Prof.dr. Avdo Sofradžija, PMF Sarajevo

Dr. Dragan Kubelka, Zavod za zdravstvenu zaštitu, Zagreb, Hrvatska

5. Nuklearna instrumentacija

Doc.dr. Davorin Samek, Veterinarski fakultet Sarajevo

Prof.dr. Stjepan Marić, Mašinski fakultet, Sarajevo

Dr. Petar Jovanović, Zavod za zdravstvenu zaštitu, Ljubljana, Slovenija

Mr. Anto Mihalj, istraživač saradnik, Veterinarski fakultet Sarajevo

6. Radioekologija

Prof.dr. Lejla Saračević, Veterinarski fakultet Sarajevo

Dr. Nevenka Lokobauer, Institut za medicinska istraživanja, Zagreb, Hrvatska

Mr. Anto Mihalj, istraživač saradnik, Veterinarski fakultet Sarajevo

7. Radiobiologija sa radiopatologijom

Prof.dr. Petar Kraljević, Veterinarski fakultet Zagreb, Hrvatska

Prof.dr. Zdravko Milošević, Veterinarski fakultet Sarajevo

Ass. Nedžad Gradašćević, Veterinarski fakultet Sarajevo

8. Radijaciona zaštita životne sredine

Prof.dr. Lejla Saračević, Veterinarski fakultet Sarajevo

Prof.dr. Zdravko Milošević, Veterinarski fakultet Sarajevo

Dr. Gordana Marović, Institut za medicinska istraživanja, Zagreb, Hrvatska

Mr. Anto Mihalj, istraživač saradnik, Veterinarski fakultet Sarajevo

9. Radijaciona higijena namirnica i stočne hrane

Prof.dr. Lejla Saračević, Veterinarski fakultet Sarajevo

Prof.dr. Faruk Čaklović, Veterinarski fakultet Sarajevo

Prof.dr. Ante Milanović, Veterinarski fakultet Sarajevo

Doc.dr. Miljenko Šimpraga, Veterinarski fakultet Zagreb, Hrvatska

Ass. Nedžad Gradašćević, Veterinarski fakultet Sarajevo

NASTAVNI PLAN I PROGRAM

A) OPĆI PREDMETI:

- 1. Metodika naučnog rada**
- 2. Informatika**
- 3. Biostatistika**
- 4. Osnove molekularne biologije i biotehnologije**
- 5. Odabrana poglavlja iz ekologije**
- 6. Ekonomika znanstvenog rada u veterinarskoj medicini**
- 7. Engleski jezik**

B) STRUČNI PREDMETI

- 8. Radijaciona biofizika**
- 9. Radiohemija**
- 10. Molekularna citobiologija**
- 11. Biodozimetrija**
- 12. Nuklearna instrumentacija**
- 13. Radioekologija**
- 14. Radiobiologija sa radiopatologijom**
- 15. Radijaciona zaštita životne sredine**
- 16. Radijaciona higijena namirnica i stočne hrane**

8. RADIJACIONA BIOFIZIKA	II semestar
<ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>Radioaktivnost;</i> ➤ <i>Zakon radioaktivnog raspada;</i> ➤ <i>Aktivnost radioaktivnih izvora;;</i> ➤ <i>Interakcija jonizirajućih zračenja sa materijom;</i> ➤ <i>Dozimetrija jonizirajućih zračenja;</i> ➤ <i>Detektori i dozimetri jonizirajućih zračenja..</i>	
Nastavnici: doc. dr. Davorin Samek, prof.dr. Stjepan Marić, mr. Anto Mihalj	

9. RADIOHEMIJA	II semestar
<ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>Hemijska faza djelovanja zračenja;</i> ➤ <i>Radioliza vode;</i> ➤ <i>Nuklearne reakcije i proizvodnja radionuklida;</i> ➤ <i>Radiohemijske tehnike separacije;</i> ➤ <i>Obilježena jedinjenja;</i> ➤ <i>Priprema uzoraka za mjerenje u radiohemiji..</i>	
Nastavnici: prof.dr. Lejla Saračević, prof.dr. Zdravko Pujić, mr. Anto Mihalj	

10. MOLEKULARNA CITOBIOLOGIJA	II semestar
<ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>Porijeklo ćelije i individualna specifičnost;</i> ➤ <i>Korijeni citogenetike;</i> ➤ <i>Funkcija ćelije (osnovi ponašanja za biološku funkciju);;</i> ➤ <i>Struktura ćelije i njena diferencijacija (organizacijska osnova za biološku funkciju):</i> ➤ <i>Nukleus;</i> ➤ <i>Hromozomi;</i> ➤ <i>Ćelijski ciklus i hromozomska mehanika u somatskim i germinativnim ćelijama (mitoza, mejoza, spermatogeneza i ovogeneza kod životinja);</i> ➤ <i>Promjena u genetičkom materijalu; genske mutacije;</i> ➤ <i>Hromozomske mutacije (promjena u broju i strukturi hromozoma);</i> ➤ <i>Promjene u broju hromozoma (poliploidija – autoploidija i aloploidija, citogenetički aspekti poliploidije, heteroploidija, centrična fuzija, centromerna fisija);</i> ➤ <i>Strukturne aberacije hromozoma i njihovo ponašanje u nasljednom procesu (delecije: hromatidne i hromozomske, duplikacije, inverzije, translokacije, pozicioni efekat);</i> ➤ <i>Reparacija DNK oštećenja.</i>	
Nastavnici: doc.dr. Danica Hasanbašić, prof.dr. Almasa Šaćirbegović, prof.dr. Muhidin Hamamdžić	

11. BIDOZIMETRIJA	II semestar
<ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>Pojam;</i> ➤ <i>Osnove mutageneze;</i> ➤ <i>Genotoksični efekti zračenja (izvori i vrste zračenja faktori koji utiču na genotoksične efekte jonizirajućih zračenja);</i> ➤ <i>Nejonizirajuća zračenja (genotoksični efekti nejonizirajućeg zračenja i mehanizmi njihovog djelovanja);</i> ➤ <i>Jonizirajuća zračenja;</i> ➤ <i>Dejstvo jonizirajućih zračenja na živi sistem (pojam doze, linearni transfer energije – LET, relativna biološka efikasnost – REB);</i> ➤ <i>Genetički efekti zračenja;</i> ➤ <i>Efekti zračenja na hromosome (strukturne aberacije);</i> ➤ <i>Strukturne aberacije hromozoma kod životinja,</i> ➤ <i>Efekti zračenja na nivou gena;</i> ➤ <i>Doza efekat (procjena doze na osnovu kalibracione krive);</i> ➤ <i>Binuklearni limfociti;</i> ➤ <i>Principi kapilaroskopije;</i> ➤ <i>Mikronukleus test;</i> ➤ <i>Mehanizam nastajanja mikronukleusa;</i> ➤ <i>Morfologija i frekvencija mikronukleusa;</i> ➤ <i>Indukovana učestalost mikronukleusa;</i> ➤ <i>Prednost i nedostaci mikronukleus testa;</i> ➤ <i>Procjena radijacionog oštećenja na osnovu biodozimetrijskih pretraga.</i>	
Nastavnici: doc.dr. Danica Hasanbašić, prof.dr. Avdo Sofradžija, dr. Dragan Kubelka	

12. NUKLEARNA INSTRUMENTACIJA	II semestar
<ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>Osnovni uređaji u nuklearnoj elektronici;</i> ➤ <i>Princip rada i karakteristike gasnih reaktora;</i> ➤ <i>Princip rada i karakteristike scintilacionih brojača,</i> ➤ <i>Gamaspektrometrija, poluprovodnički detektori i prateća elektronika;</i> ➤ <i>Primjena kompjutera u gamaspektrometriji;</i> ➤ <i>Kompjuterski program za izračunavanje podataka gamaspektrometrije.</i>	
Nastavnici: doc.dr. Davorin Samek, prof.dr. Stjepan Marić, dr. Petar Jovanović, mr. Anto Mihalj	

13. RADIOEKOLOGIJA	III semestar
<ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>Prirodna radioaktivnost;</i> ➤ <i>Vještačaka radioaktivnost;</i> ➤ <i>Radioaktivna kontaminacija biosfere;</i> ➤ <i>Biološki značajni fisioni radionuklidi;</i> ➤ <i>Ciklus rasprostiranja i kruženja radioaktivnih materija u životnoj sredini;</i> ➤ <i>Faktori koji utiču na koncentraciju radioaktivnih materija u životnoj sredini, meteorološki, hidrološki i geografski faktori;</i> ➤ <i>Bioindikator radioaktivne kontaminacije biosfere;</i> ➤ <i>Diskriminacioni i koncentracijski faktor;</i> ➤ <i>Model prognoze radioaktivnosti životne sredine;</i> ➤ <i>Rad sa terenskom radiometrijskom laboratorijom.</i>	
Nastavnici: prof.dr.Lejla Saračević, dr. Nevenka Lokobauer, mr. Anto Mihalj	

14. RADIOBIOLOGIJA SA RADIOPATOLOGIJOM	III semestar
<ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>Savremene teorije biološkog djelovanja jonizirajućeg zračenja;</i> ➤ <i>Faze biološkog djelovanja jonizirajućeg zračenja;</i> ➤ <i>Radijaciono oštećenje na nivou ćelije;</i> ➤ <i>Djelovanje zračenja na neka tkiva;</i> ➤ <i>Podjela bioloških efekata jonizirajućeg zračenja;</i> ➤ <i>Faktori koji utiču na stepen radijacione povrede;</i> ➤ <i>Akutni radijacioni sindrom;</i> ➤ <i>Radiološko trovanje;</i> ➤ <i>Beta opekotine;</i> ➤ <i>Udružene radijacione povrede.</i>	
Nastavnici: prof.dr. Petar Kraljević, prof.dr. Zdravko Milošević, ass. Nedžad Gradašević	

15. RADIJACIONA ZAŠTITA ŽIVOTNE SREDINE	III semestar
<ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>Važniji pojmovi i principi;</i> ➤ <i>Savremeni koncept zaštite od zračenja;</i> ➤ <i>Radijaciona zaštita u biotehnologiji;</i> ➤ <i>Privremene mjere u radijacionoj zaštiti;</i> ➤ <i>Primjena hemijskih supstanci u zaštiti od zračenja (radiogardaze i radioprotektori);</i> ➤ <i>Aktuelni problemi radijacione zaštite u veterinarstvu;</i> ➤ <i>Organizacija zaštite u slučaju nuklearnog akcidenta i vanredne situacije;</i> ➤ <i>Radijacioni rizik.</i>	
Nastavnici: prof.dr.Lejla Saračević, prof.dr. Zdravko Milošević, dr. Gordana Marović, mr. Anto Mihalj	

16. RADIJACIONA HIGIJENA NAMIRNICA I STOČNE HRANE	III semestar
<ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>Nivo radioaktivne kontaminacije namirnica i stočne hrane;</i> ➤ <i>Principi određivanja konzumne vrijednosti radioaktivno kontaminiranih namirnica animalnog porijekla i hrane za životinje;</i> ➤ <i>Radijaciono higijenska ekspertiza mlijeka i mliječnih proizvoda;</i> ➤ <i>Radijaciono higijenska ekspertiza mesa i proizvoda od mesa;</i> ➤ <i>Radijaciono higijenska ekspertiza hrane za životinje;</i> ➤ <i>Pojam i mehanizam radiokontaminacije;</i> ➤ <i>Dekontaminacija biosfere;</i> ➤ <i>Dekontaminacija domaćih životinja i stočne hrane;</i> ➤ <i>Osnovi ratne radijacione higijene.</i>	
Nastavnici: prof.dr.Lejla Saračević, prof.dr. Faruk Čaklović, prof.dr. Ante Milanović, Miljenko Šimpraga, ass. Nedžad Gradašćević	doc.dr.

IZRADA MAGISTARSKOG/SPECIJALISTIČKOG RADA	III / IV semestar
<ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>Magistarski rad je samostalni rad s određenim eksperimentalnim zadatkom koji se može izraditi u laboratorijama Fakulteta ili na terenu, a doprinosi razumijevanju-rješavanju određenog problema iz Radijacione zaštite animalne proizvodnje.</i> ➤ <i>Specijalistički rad je samostalni pismeni-literaturni, ili eksperimentalni rad koji se može izraditi u laboratorijama Fakulteta ili na terenu, a doprinosi razumijevanju-rješavanju određenog problema iz Radijacione zaštite animalne proizvodnje.</i>	